

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Dokumenttyp: Program (kommunallagen, 3 kap, 19 §)

Antaget av: Kommunfullmäktige

Status: Antaget, 2016-02-16, § 18

Giltighetstid: Mandatperioden 2015-2018

Diarienummer:	KS 2015-886
Dokumentansvarig:	Ekonomidirektören
Adresserat till:	Samtliga nämnder
Tidpunkt för aktualitetsprövning:	I samband med ny mandatperiod
Tidpunkt för senaste revidering:	-
Relaterade styrdokument:	Riktlinjer för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare
Sökord:	Program, riktlinjer, uppföljning, insyn, privata utförare

Innehåll

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare	1
Sammanfattning	5
1 Inledning	5
2 Bakgrund	6
3 Uppföljning	7
4 Plan för nämndernas uppföljning	7
5 Allmänhetens insyn	8
6 Rapportering	8

Sammanfattning

Riksdagen har beslutat om förändringar i kommunallagen (KL) med syfte att uppföljningen och kontrollen av privata utförare som bedriver verksamhet på uppdrag av kommuner, landsting och regioner ska bli bättre. De nya reglerna gäller från 1 januari 2015. Enligt lagen ska fullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer samt övriga föreskrifter på området ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

Syftet med att fullmäktige ska lägga fast ett program är att lyfta frågorna om uppföljning och insyn till en politisk strategisk nivå för att där lägga fast riktlinjer för uppföljning och insyn i privata och kommunala utförares verksamhet. Kommunledningskontoret bedömer att det kommande lagförslaget inte kommer att innebära några större förändringar för Linköpings kommun eftersom nämndernas uppföljning redan omfattar all verksamhet oavsett om den utförs i privat eller egen regi.

Kommunstyrelsen uppdrog 2015-05-05 till de nämnder som genom avtal överlämnat vården av en kommunal angelägenhet till en privat utförare att föreslå riktlinjer för uppföljning, kontroll och insyn för sin verksamhet. Nämnderna har nu redovisat sina förslag och enligt kommunledningskontorets bedömning framgår sammanfattningsvis att förslagen utgör en god grund för uppföljning och insyn.

Kommunledningskontoret har sedan utifrån nämndernas förslag och SKLs bakgrundsmaterial som stöd arbetat fram föreliggande förslag till program för uppföljning och insyn. Det är första gången Linköpings kommun utarbetar ett sådant program. Programmet kommer i början av nästkommande mandatperiod att ses över och vidareutvecklas utifrån erhållna erfarenheter.

Av programmet framgår bl. a att varje nämnd ska med fullmäktiges program som grund utarbeta en plan som ses över årligen för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp. Planen ska omfatta samtliga utförare oavsett driftsform, d v s även verksamhet i kommunal regi i tillämpliga delar. Vidare ska varje nämnd i avtal med privata utförare säkerställa att information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare.

1 Inledning

Majoritetens politiska program och majoritetens mål ska utgöra grunden för nämndernas arbete med mål under mandatperioden. Kommunfullmäktige uppdrar i och med detta program till varje nämnd att med utgångspunkt i programmet ansvara för att privata och kommunala utförare, i tillämpliga delar, inom nämndens ansvarsområde bedriver verksamheten enligt:

- De lagar, förordningar och föreskrifter om gäller eller kan komma att gälla för verksamheten

- De mål och riktlinjer som fullmäktige och nämnd fastställer för respektive verksamhet

Se vidare under ”Plan för nämndernas uppföljning”.

2 Bakgrund

Riksdagen har beslutat om förändringar i KL med syfte att uppföljningen och kontrollen av privata utförare som bedriver verksamhet på uppdrag av kommuner, landsting och regioner ska bli bättre. De nya reglerna gäller från 1 januari 2015.

Enligt lagen ska fullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer samt övriga föreskrifter på området ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

Lagstiftarens mål är att

- förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare
- öka allmänhetens insyn i privata utförare verksamhet
- stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas.

I slutbetänkandet av Utredningen om en kommunallag för framtiden (SOU 2015:24) föreslås att programmet ska omfatta även uppföljning av verksamhet i egen regi som skulle kunna lämnas över till privata utförare.

Kommunledningskontoret bedömer att det kommande lagförslaget inte kommer att innebära några större förändringar för Linköpings kommun eftersom nämndernas uppföljning redan omfattar all verksamhet oavsett om den utförs i privat eller egen regi.

Omfattningen på kontrollen och uppföljningen kan se olika ut beroende på hur angelägen verksamheten är ur ett allmänintresse. Ju mer beroende invånarna är av verksamheten desto större är kravet på uppföljning och kontroll och att identifiera vilka risker som kan finnas.

När enskilda kan välja mellan olika utförare av nämndens tjänster, ska nämnden lämna information om samtliga utförare om inte annat är särskilt föreskrivet. Sådan information ska vara saklig, relevant, jämförbar, lättförståelig och lättillgänglig.

Fullmäktige ska i programmet för varje mandatperiod fastställa generella mål och riktlinjer för verksamheter som upphandlas och drivs av privata utförare. Fullmäktiges beslut blir vägledande för hur arbetet ska genomföras och vad det ska innehålla. Eftersom programmet gäller upphandlad verksamhet är det viktigt att påpeka att krav på uppföljning och insyn som läggs fast i programmet generellt inte kan få genomslag på gällande avtalsrelationer. Där är villkoren redan reglerade. De avtal som löper är också ofta fleråriga. Krav som programmet lägger fast kan endast påverka förfrågningsunderlag och avtal i upphandlingar som ligger framåt i tiden.

Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor eftersom de är egna huvudmän för verksamheten och alltså inte är upphandlad verksamhet utan reglerad genom tillståndsgivning.

3 Uppföljning

När en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten (3 kap 19 § KL). Uppföljningen görs i huvudsak av två skäl:

- som kontroll av att ett uppdrag utförs i enlighet med uppdragsbeskrivningar, förfrågningsunderlag, anbud och avtal
- som ett led i att utveckla verksamheten i syfte att skapa utrymme för nya och förbättrade tjänster.

Varje nämnd ansvarar för uppföljning och kontroll inom sitt ansvarsområde och svarar också för att detta regleras i de avtal/uppdragsbeskrivningar som träffas med varje utförare. I avtalen ska det säkras att utföraren biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga statistikuppgifter till kommunen samt rapporterar in nödvändiga uppgifter i övrigt till kommunen, i nationella register eller till andra myndigheter. Ovanstående kommer att införas successivt vartefter nya avtal och överenskommelser träffas med utförare.

4 Plan för nämndernas uppföljning

Varje nämnd ska med fullmäktiges program som grund utarbeta en plan som ses över årligen för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp. Planen ska omfatta samtliga utförare oavsett driftsform, d v s även verksamhet i kommunal regi i tillämpliga delar. Planen ska redovisas som en del i nämndens verksamhetsplan/internbudget och följs upp och redovisas i samband med delårsrapportering och årsredovisning.

Planens ska bl a innehålla

- En sammanfattande beskrivning av nämndens uppföljningsansvar
- Vad som ska följas upp
- Vilka former av uppföljning som kommer att tillämpas
- Särskilda granskningsområden, t ex utifrån resultat av tidigare uppföljningar och ändrade omvärldsfaktorer
- Tidplan
- Former för återkoppling av resultat till nämnd, utförare och allmänhet

Respektive nämnd ansvarar för att planen anpassas efter nämndens specifika verksamhet och förhållanden. Kommunledningskontorets bedömning är att nämndernas redovisning av riktlinjer för uppföljning stämmer väl med plan för uppföljning enligt ovan.

5 Allmänhetens insyn

Varje nämnd ska i avtal med privata utförare säkerställa att information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Informationen ska göra det möjligt för allmänheten att få insyn i hur uppdraget utförs. Nämnden ska i sin begäran precisera vilken information som efterfrågas. Informationen som begärs in ska ha en koppling till upphandlingen och den verksamhet som upphandlas.

Utförarens skyldighet att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete eller inte strider mot lag eller författning samt inte anses utgöra företagshemligheter.

Informationen ska ge insyn inom följande områden:

- Verksamhetens kvalitet
- Avvikelser i verksamheten
- Personalen och deras villkor
- Miljö-, integrations- och jämställhetsarbete
- Utförarens ekonomi
- Ägarförhållanden och företrädare

Varje nämnd ansvarar för att sammanställa informationen och publicera den på sin hemsida.

6 Rapportering

Kommunfullmäktige har fastställt övergripande mål som gäller för kommunens samtliga verksamheter, även de som drivs i privat regi på uppdrag av kommunen.

Utifrån dessa har varje nämnd fastställt sina mål, indikatorer och nyckeltal avsedda att användas för att följa att verksamhet bedrivs och utvecklas i linje med de övergripande målen.

Varje nämnd ansvarar för att återrapportera måluppfyllelse och resultat kopplat till målen. Utöver måluppfyllelse ska varje nämnd följa upp de avtal som nämnden tecknat med privata utförare samt de avtal/uppdragsbeskrivningar som överenskommit med verksamheter i kommunens egen regi. Detta görs i samband med delårsuppföljningar, årsredovisning samt i internkontrollrapporter.

Inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktspflicht rapporterar sedan styrelsen till fullmäktige hur nämnderna utfört sin uppföljning och vad som är de viktigaste resultaten av denna. Vid sådana tillfällen kan, om det så önskas, representanter för någon eller några utvalda nämnder medverka i fullmäktige.